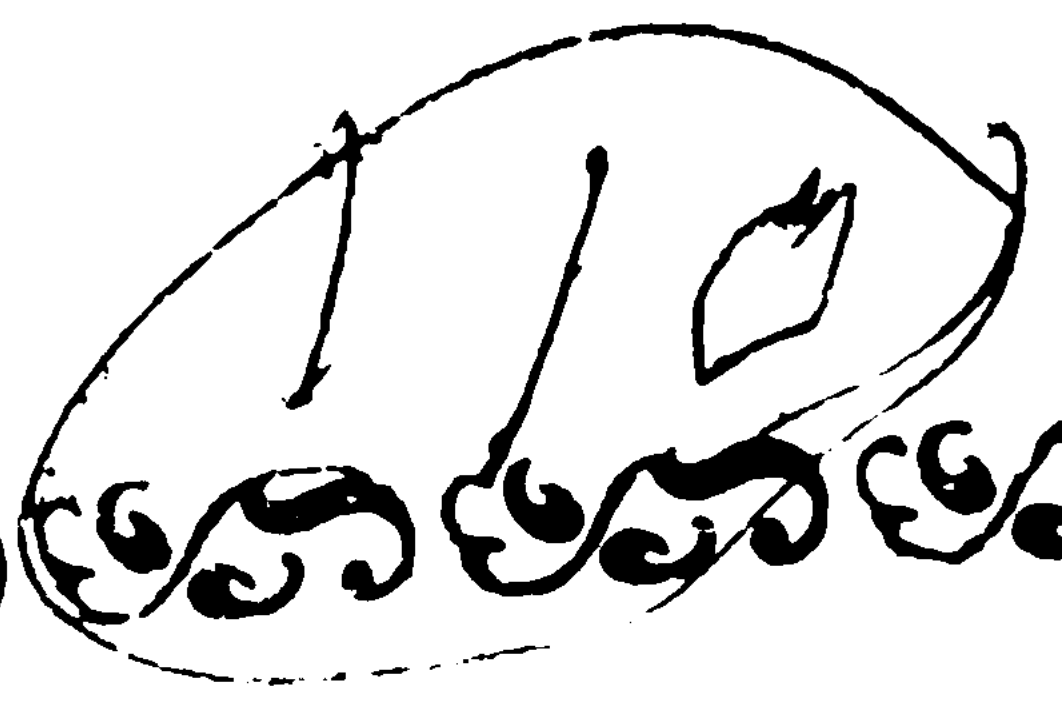

15

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥

ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਐਡਰੈਸ

-ਜੋ-

ਸ਼੍ਰੀ ੳ

ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਗਿ: ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾਹੀਂ

ਪ੍ਰਧਾਨ

ਖਾਲਸਾ ਬ੍ਰਾਦਰੀ ਕਾਨਫ਼ਰੰਸ ਰੰਗੀਆਂ

ਰਿਆਸਤ ਪਟਿਆਲਾ

ਵਲੋਂ

੨੮ ਫਗਣ ੧੧ ਮਾਰਚ ੧੯੪੬ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ

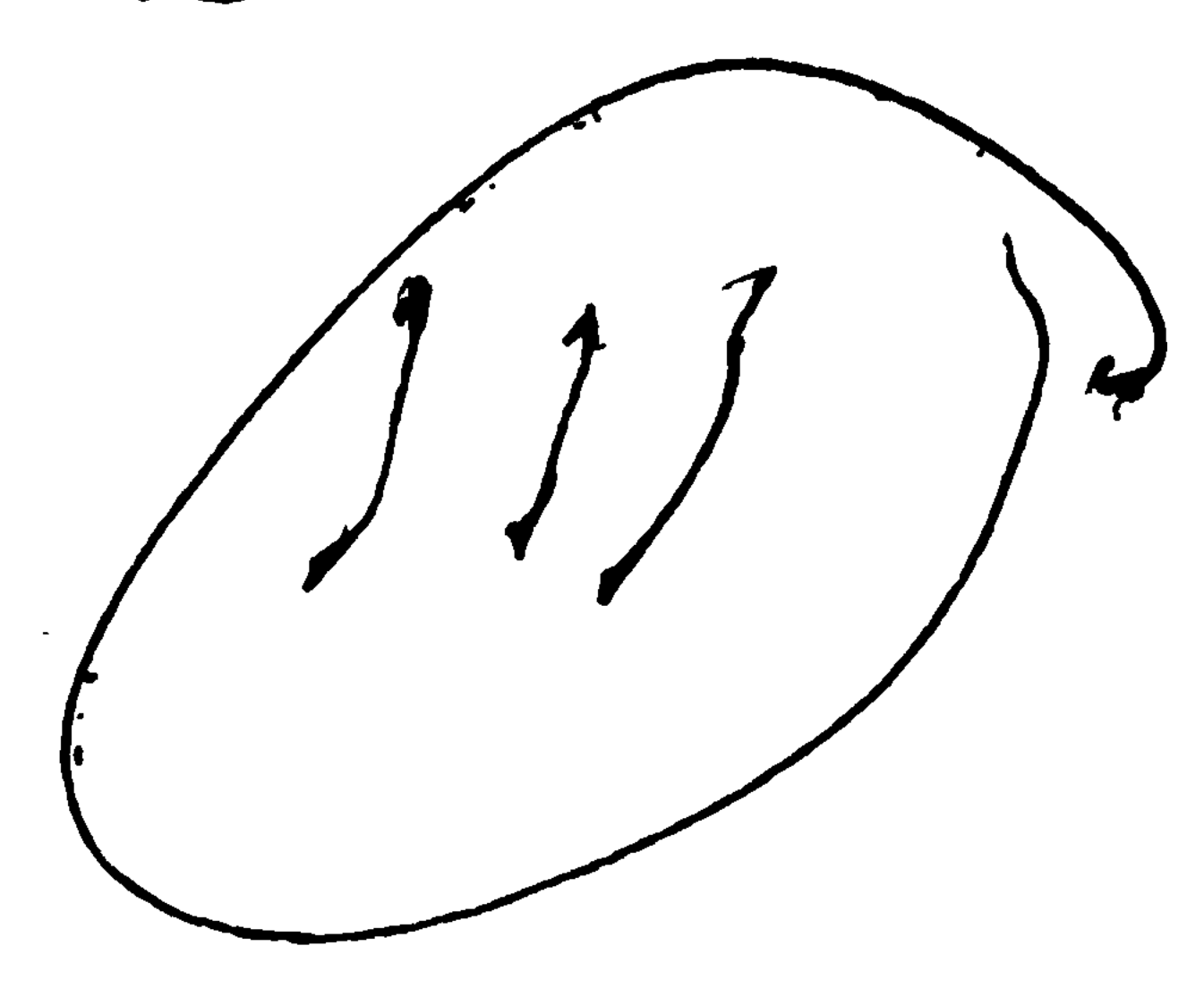
-ੳ-

ਸ: ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ

ਸਵਾਗਤ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਇਆ

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹੁ॥

ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗ ਭਰਾਵੇ ਤੇ ਭੈਣੇ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਆਪ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਜੈਸੇ ਨਿਮਾਣੇ ਅਤੇ ਨਿਤਾਣੇ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਇਹ ਮਾਣ ਬਖਸ਼ ਕੇ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ਼ ਸਿਖੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਹਰ ਮਤ ਮਤਾਂਤਰ ਬਹੁਤ ਸਨ, ਪਰ ਗਰੀਬ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਹੀ ਸਿਖੀ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸਿਖੀ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਰਖਦਿਆਂ ਹੀ ਫੁਰਮਾਇਆ ਕਿ—

“ਨੀਚਾਂ ਅੰਦਰ ਨੀਚ ਜਾਤ ਨੀਚੀ ਹੂੰ ਅਤਿ ਨੀਚ ॥ ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਕੇ ਸੰਗ ਸਾਥ ਵਡਿਆਂ ਸਿਉਂ ਕਿਆ ਰੀਸ ॥ ਜਿਥੇ ਨੀਚ ਸਮਾਲੀਐ ਤਿਥੇ ਨਦਰ ਤੇਰੀ ਬਖਸੀਸ ॥

ਇਸ ਸਿਖੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਗਰੀਬ ਦੇ ਭਲੇ ਵਾਸਤੇ ਗਰੀਬ ਦੇ ਉਚਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਜੋ ਉਪਕਾਰ ਕਰਬਾਨੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਜੀਂ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋਵੋਗੇ ਮੈਂ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਤੋਂ ਹੀ ਪੁਛਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣਨ ਵੇਲੇ ਜਾਤ ਪਾਤ ਨੀਚ ਉਚ ਦਾ ਸਤਿਆਨਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸ ਤਰਾਂ ਕੋਈ ਮਜ਼ਹਬ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਹਰਗਿਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਰ ਤਾਂ ਈਰਖਾ ਦਵੈਤ ਦੀ ਅਗ ਵਿਚ ਆਪ ਸੜ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾੜ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਵੋ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਤ ਹਿੰਦੂ ਨੂੰ ਹੀ ਦੇਖ ਲਵੋ ਜੋ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ੨੮ ਕਰੋੜ ਦਾ ਮਤ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਗਰੀਬ ਦੀ ਜੇ ਮਿੱਟੀ ਪਲੀਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਮੈਂ ਸਚ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਦਰਗਾਹ ਅੰਦਰ ਜੇ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਸਿੰਘੇ ਸਚ ਜਾਣ ਲੈਣਾ ਕਿ ਨਰਕ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਮੈਂ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਗਰੀਬਾਂ ਉਤੇ ਜੋ ਜ਼ੁਲਮ ਹੋਏ ਜਾਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਇਸੇ ਹਿੰਦਵੀਅਤ ਦਾ ਅਸਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ। ਕੋਣ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਕਿ ਸਿਖੀ ਵਿਚ ਜਾਤ ਪਾਤ ਨਹੀਂ, ਉਚ ਨੀਚ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਦੇਖੋ, ਦਾਹੜੀ ਕੇਸਾਂ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਹਿੰਦੂ ਮਤ ਦਾ ਅਸਰ ਹੈ, ਉਹ ਰਹਿਤ ਵਿਚ ਪੜੇ ਸਿਖਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਜ਼ੋਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਨਮ ਜੱਟਾਂ ਦੇ ਘਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਰਵਟਾਸੀਏ ਸਿਖ ਜਾਂ ਮਜ਼ਹਬੀ ਸਿਖ ਆਏ ਦਿਨ ਇਸੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ; ਜਾਨੋਂ ਮਾਰ ਦਿਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਘਰੋਂ ਬੇਘਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ

17 (8) 119

ਹਨ। ਕਿਸੇ ਗਰੀਬ ਦਾ ਫੱਲਾ ਹਵਾ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਉਚੀ ਜਾਤ ਕੱਢਣ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਲਗ ਗਿਆ ਤਾਂ ਗਰੀਬ ਦੀ ਸ਼ਾਮਤ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗਰੀਬ ਦੀ ਧੀ ਭੈਣ ਦੀ ਕੋਈ ਇਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਵਿਗਾਰ

ਇਹ ਇਕ ਅਸੀ ਬੀਮਾਰੀ ਸਾਡੇ ਗਲ ਪਾਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਜੇ ਅਸੀਂ ਬਚੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਇਲਾਜ ਸੋਚਦੇ ਵੀ ਹਾਂ ਤਾਂ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਘੋਰਕੇ ਇਸੇ ਵਿਚ ਟਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦੋਂ ਸਾਡੇ ਗਲ ਇਹ ਚੀਜ਼ ਪਾਈ ਹੈ ਤੇ ਜਦੋਂ ਪਾਈ ਹੋਵੇਗੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸਾਡੇ ਵਡਿਆਂ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਨਾਂਹ ਨੁਕਰ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਲ ਵਿਗਾਰ ਮੜ੍ਹਨ ਵਾਲਿਆਂ ਕੀ ਕੀ ਜੁਲਮ ਢਾਹੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਤਹਾਸ ਇਸ ਉਤੇ ਦੋਸ਼ਨੀ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ, ਪਰ ਮੈਂ ਦਲੀਲ ਦੀ ਪਰਖ ਨਾਲ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦ ਅਜ ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਦੰਗਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ, ਪਿਛੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਸਕਤੇ ਦਾ ਸਤੀਂ ਵੀਹੀਂ ਸੌ ਜੋ ਹੋਇਆ। ਜੋਰ ਜੁਲਮ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਵਡਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰ ਇਹ ਚੀਜ਼ ਪਾਈ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਡਰਦਾ ਹਰ ਹਰ ਕਰਦਾ ਦੇ ਕਹਿਣ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਂਭ ਲਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਦੀ ਸਿਖੀ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਸਮਝ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਅਜ ਸਾਡੀ ਅਖ ਖੁਲ੍ਹ ਗਈ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਗਾਰ ਦਾ ਕੰਮ ਅਸੀਂ ਛੱਡਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਭਾਵੇਂ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਉਤੇ ਪੁਲਸ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਰਿਆਸਤਾਂ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਥਾਂ ਧੱਕਾ ਕਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਜੇ ਜੁਲਮ ਸਾਡੇ ਉਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਅਸਰ ਹੇਠ ਪਲੇ ਹੋਏ ਜੱਟ ਭਰਾਵਾਂ ਵਲੋਂ (ਜੋ ਸ ਡੇ ਵਾਂਗ ਵੇਖਣ ਪਾਖਣ ਵਿਚ ਸਿਖ ਹਨ) ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਕੋਈ ਹਦ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਹੁਤੀਆਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਹਰ ਦੋਜ ਸਾਡੇ ਵੀਰ ਭੈਣਾਂ ਲਾਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਦੰਗੀਆਂ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਹੀ ਲੈ ਲਵੋ। ਅਜੇ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਏਥੋਂ ਦੇ ਜੈਲਦਾਰ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੋ ਜੁਲਮ ਗਰੀਬ ਸਿਖਾਂ (ਰਵਦਾਸੀਏ ਮਜ਼ਹਬੀ ਸਿਖਾਂ) ਉਤੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਦ ਸੁਣੀਓ ਹਨ ਤਾਂ ਕਾਲਜਾ ਮੂੰਹ ਨੂੰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਗਰੀਬ ਸਿਖਾਂ ਦਾ ਕਸੂਰ ਇਹੋ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਮੁਰਦੇ ਢੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਵਿਗਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅੰਮ੍ਰਤ-ਧਾਰੀ ਸਿੰਘ ਸਨ ਤੇ ਵਿਗਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਟਿਆ ਤੇ ਚਾਰ ਦਿਨ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਣ ਦਿੱਤਾ ਤਾਕਿ ਬਾਹਰ ਖਬਰ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਦੁਨਿਆਂ ਵਿਚ ਟਟੀਆਂ ਫਰੀਆਂ। ਭਾਈ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਏਥੇ ਦੁਕ ਕੇ ਲੈ ਕੇ ਤੇ ਪਿੰਡ ਜਾ ਕੇ ਬੁਰੀ ਤਰਾਂ ਮਰਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਭਰਜਾਈ ਨੇ ਤਰਲੇ ਮਿੱਠਤਾਂ ਕਰਕੇ ਵਾਪਸ ਲਿਆਂਦਾ ਪਰ ਉਹ ਡਰਦਿਆਂ ਪਿੰਡ ਹੀ ਛੱਡ ਗਿਆ। ਏਥੇ ਹੀ ਬਸ ਨਹੀਂ, ਵਿਧਵਾ ਮਾਤਾ ਭਾਗੀ (ਜਿਸ ਦੀ ਨੌਜੁਆਨ ਲੜਕੀ ਕੁਆਰੀ ਹੈ) ਨੂੰ ਘਰ ਤੋਂ ਕਢ ਦਿਤਾ। ਉਸ ਦੇ ਮੰਜੇ ਲੀੜੇ ਭਾਂਡੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਏ ਗਏ ਜੋ ਅਜ ਤਕ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ। ਇਸਦੀਆਂ ਰਪੋਟਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ, ਸਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਬਰਾਦਰੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਜਾ ਚੁਕੀਆਂ ਹਨ। ਪਟਿਆਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਤਾਰਾਂ ਰਜਿਸਟਰੀਆਂ ਦੇ ਹੜ ਵਗਾਏ ਹਨ, ਮੁਕਦਮੇ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਪਰ

112

ਗਰੀਬ ਦੀ ਕੋਣ ਫੁਣਦਾ ਹੈ । ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਏ ਹਨ ਮਵਾਜ਼ ਹੋਂਦੀ ਹੈ, ਮੁਕਦਮੇ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਅਗੇ ਵਰ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਫੋਣ ਫੁਣਦਾ ਹੈ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ । ਬਾਣੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਆਖਾਂ ਪੁੰਝਕੇ ਵਾਪਸ ਮੋੜ ਦਿਤੇ । ਕੀ ਸਾਫੇ ਨਾਲ ਵੋਜ਼ ਇਹੀ ਹਾਲ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਐਸੇ ਜੈਲਦਾਰ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜੈਸੇ ਸਾਡੇ ਉਤੇ ਵੋਜ਼ ਸਵਾਰ ਰਹਿਣਗੇ । ਜਦੋਂ ਕਿ ਗਵਰਮੈਂਟ ਐਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਰਿਆਸਤਾਂ ਵਲੋਂ ਜਬਰਨ ਵਿਗਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਐਲਾਨ ਨਿਕਲ ਚੁਕੇ ਹਨ ਫੇਰ ਸਾਥੇ ਜਬਰਨ ਵਿਗਾਰ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ? ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਟਿਆਲੇ ਦੇ ਇਨਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਸਾਹਿਬ ਬਹਾਦਰ ਪੁਲਸ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਚਿਠੀ ਦੀ ਹੁਬਹੂ ਨਕਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਆਪ ਨੇ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਦੁਖ ਨੂੰ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ ਪਾਸ ਵੇਇਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਟਿਆਲੇ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਉਸਦੇ ਉਤਰ ਵਿਚ ਇਹ ਚਿਠੀ ਹੈ:-

ਨਕਲ ਚਿਠੀ ਨੰ: ੩੦੬੦੦।ਸੀ ੪੨ ਮਿਤੀ ੧੨-੬-੪੪ ਵਲੋਂ ਇਨਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਸਾਹਿਬ ਬਹਾਦਰ ਪੁਲਸ ਪਟਿਆਲਾ ਸੇਵਾ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਪ੍ਰੋਜ਼ੀਡੈਂਟ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੀ ।

ਆਪ ਦੀ ਚਿਠੀ ਨੰ: ੧੬ ਮਿਤੀ ੨੨-੪-੪੪ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਾਈ ਤਾਂ ਰੀਪੋਰਟ ਪੁਲਸ ਮੁਕਾਮੀ ਤੋਂ ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ । ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਹਵਾਲਦਾਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵਿਗਾਰ ਨਹੀਂ ਲੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਔਰ ਨ ਹੀ ਕੋਈ ਤੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਔਰ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜੈਲਦਾਰ ਨੂੰ ਹਦੈਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੀ ਨੂੰ ਤੰਗ ਨ ਕਰੇ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਕ ਇਸਤਗਾਸਾ ਤੈਹਸੀਲ ਧੂਰੀ ਵਿਚ ਦਾਇਰ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋ ਚੁਕਾ ਹੈ । ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਫੋਜ ਹੈ ਜੋ ਮੁਸ਼ਤਵਾ ਹੈ ਇਹ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਤਾ ਜਿਸਕੋ ਉਜਰਤ ਭੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਤੀ ਦਰ ਅਸਲ ਗਾਉਂ ਕੇ ਚਮਾਰ ਸ਼ਿਮੀ-ਦਾਰਾਂਨ ਕੀ ਮੁਸ਼ਤਰਕਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਜਿਨਕੋ ਏਕ ਸਾਲ ਕੇ ਖਤਮ ਹੋਨੇ ਪਰ ਉਜਰਤ ਮਿਲਤੀ ਹੈ ਜੋ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰੇਗਾ ਉਜਰਤ ਮਿਲੇਗੀ । ਏਕ ਆਦਮੀ ਜਿਸਦੀ ਕੋਈ ਭੀ ਜ਼ਾਤ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋ ਜਬ ਵੁਹ ਕੋਈ ਕਾਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਉਸਕੋ ਉਸਕੀ ਉਜਰਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਤੀ ।

ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਮਿਤੀ ੧੯-੬-੪੪

ਨੰ: ੧੬੪੩ ਉਤਾਰਾ ਇਤ. ਨਾਹ ਲਈ ਸ: ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਰਵੈਲ ਸਿੰਘ ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ
ਸ੍ਰ: ਰੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ

ਐਸ ਐਸ
ਮੈਂ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਜੈਲਦਾਰ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਹੁਣ ਸਮਝ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਉਸਨੇ ਇਹ ਫੇਰ ਜੁਲਮ ਢਾਹਿਆ ਚਾਰ ਪੰਜ ਘਰ ਪਿੰਡ ਛਡਕੇ ਬਰਨਾਲੇ ਡਰਦੇ ਮਾਰੇ ਜਾ ਬੈਠੇ ਹਨ ।

114

(੬) ਪ੍ਰੋ

ਹਕੂਕ

ਜਿਸ ਕੌਮ ਦੀ ਕੋਈ ਰਾਜਸੀ ਤਾਕਤ ਨ ਹੋਵੇ ਉਹ ਕੌਮ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਜ ਸੋਸੀ, ਗਾਧੀਲੋ, ਤ੍ਰਿਉਂ ਘਰੇ ਬੇ ਘਰ ਪਏ ਫਿਰਦੇ ਹਨ । ਸਾਡੇ ਮਜ਼ਹਬੀ ਰਵਦਾਸੀਏ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਕਿਉਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਰਾਜਸੀ ਪੁਜੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਬਾਂਹ ਸਿਖੀ ਨੇ ਫੜੀ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਅਛੂਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਾਡੀ ਹਾਲਤ ਕੁਛ ਅਛੀ ਹੈ । ਸਿਖੀ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਪੁਜੀਸ਼ਨ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਣੀ ਸੀ । ਪਰ ਅਜੇ ਸਿਖੀ ਉਤੇ ਹਿੰਦੂ ਅਸਰ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਤੁਰ ਫਿਰ ਸਕੀਏ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਹਕੂਕ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨਾ । ਸਿਖੇ ਸਿੰਘੇ ਜੇ ਇਨਸਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਰਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਥੇਬੰਦ ਹੋਣਾ । ਸਿਖੇ ਖਾਲਸਾ ਬਰਾਦਰੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਬਰਾਦਰੀ ਮਾਲਵਾ ਦੇ ਝੰਡੇ ਹੇਠਾਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਜਾਵੇ ਇਸਦਾ ਝੰਡਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦਾ ਝੰਡਾ ਹੈ । ਪੰਥਕ ਮੁਆਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਖਾਲਸਾ ਬਰਾਦਰੀ ਪੰਥ ਦੀ ਇਕੋ ਬਿਕਰ ਜਮਾਤ ਬਰੋਮਨੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ । ਆਪਣੇ ਹਕੂਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਇਹ ਇਕ ਖਾਲਸਾ ਬਰਾਦਰੀ ਅਡਰ ਜਮਾਤ ਹੈ । ਇਸਨੇ ਬਰੋਮਨੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ ਪਾਸੋਂ ੧੨ ਸੀਟਾਂ ਸ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਰੀਜਰਵ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿਚ ੬ ਸੀਟਾਂ ਲੈਣ ਤੇ ਤੁਲੀ ਹੋਈ ਹੈ ਇਸ ਸਾਲ ੩੦ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਯਾ ਰਵਦਾਸੀਏ ਤੇ ਮਜ਼ਹਬੀ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕਢਵਾਇਆ ਹੈ । ਰਿਆਸਤਾਂ ਵਿਚ ਮਹਿਕਮਾਂ ਪੁਲੀਸ, ਫੌਜ, ਤਾਲੀਮ ਅਦਾਲਤੀ ਆਦਿ ਵਿਚ ਇਸਨੇ ਅਪਣੇ ਪੂਰੇ ਹਕੂਕ ਤੁਸਾਨੂੰ ਲੇਕੇ ਦੇਣੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਪੂਰਾ ਜਤਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਖਾਲਸਾ ਬਰਾਦਰੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਕੂਕ ਲੈਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਕਮਰ ਕਸ਼ੀ ਕਸ ਲਏ ਹਨ । ਇਹ ਆਪਣੇ ਖੂਨ ਦਾ ਆਖਰੀ ਕਤਰਾ ਵੀ ਸਿਖੀ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹਕੂਕ ਵਾਸਤੇ ਵਹਾਣੇ ਦਰੇਗ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ ।

ਸਿੰਘੇ ! ਮੇਰੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਚੜਰ ਲਾ ਰਿਹਾ ਖੂਨ ਤੁਹਾਡੀ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਅਮਾਨਤ ਹੈ । ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਰੇ ਇਸ ਵਿਚ ਖਿਆਨਤ ਨ ਹੋਵੇ, ਜਦੋਂ ਚਾਹੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ । ਅਸੀਂ ਇਸ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੂੰ ਪੜੇ ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਕਰਕੇ ਕੌਮ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ । ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਖਤਰਾ ਹੈ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸੁਤੇ ਰਹੋ ਤਾਂ ਔਣ ਵਾਲੇ ਅਜ਼ਾਦ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਦੇਸ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਮਦਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਵੀ ਤੁਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਗੋਣਾ । ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਉਤੇ ਹਿੰਦੂ ਦਾ ਕਤਰਾ ਹੈ । ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਤੁਰੋ ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਵੋ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦਸ ਅਜ਼ਾਦ ਹੋਵੇ ਅਸੀਂ ਵੀ ਅਜ਼ਾਦ ਹੋਈਏ । ਅਸ ਬਾਹਰਲੇ ਸੂਬੇ ਬਿਹਾਰ ਆਦਿਕ ਜਿਥੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਆਮ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਤੁਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਓਥੇ ਅਛੂਤ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ।

20 115

(੭) ਫੌਜ

ਇਸ ਜੰਗ ਵਿਚ ਫੌਜ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਰਵਦਾਸੀਏ ਤੇ ਮਜ਼ਹਬੀ ਸਿਖ ਨੇ ਕਿਸਤਰਾਂ ਜੰਗ
ਏਵਾਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਮਹਾਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਪਟਿਆਲਾ, ਨਾਭਾ, ਜੀਂਦ, ਫਰੀਦ ਕੋਟ ਨੂੰ ਤੇ ਗਵਰਨਮੈਂਟ
ਔਫ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਖਿਦਮਤ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰਖਕੇ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੈਸਾ ਕਰਾਰ ਦੇਵੇ ਤੇ ਸਾਡਾ
ਵੋਜੀ ਤਨਾਸਬ ਕਾਇਮ ਰਖੇ, ਰਿਆਸਤਾਂ ਵਿਚ ਸਾਡੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਖੜੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ
ਹਨ। ਅਸੈਂਬਲੀਆਂ ਬਣਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਸਾਡੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੀਜਰਵ ਕਰਨੀਆਂ
ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਆਸਤਾਂ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਘਟੋ ਘਟ ਰਵਦਾਸੀਏ ਅਤੇ ਮਜ਼ਹਬੀ ਸਿਖ ਸਿਖਾਂ ਦੀ
ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਹਿਸਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਮਹਿਕਮੇ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ
ਹਿਸਾ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ ਸਾਡੇ ਬਚਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਮੁਆਫ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤੇ ਵਜ਼ੀਫੇ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਅਕਾਲੀ ਜਥਾ
ਰਿਆਸਤ ਪਟਿਆਲਾ ਵਲੋਂ ਜੋ ਤੇਪੂ ਟੇਸ਼ਨ ਮੰਗਾਂ ਲੈਕੇ ਵਜ਼ੀਰ ਆਜ਼ਮ ਸਾਹਿਬ ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ
ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਉਹ ਮੰਗਾਂ ਛੇਤੀ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਵਣ।

ਮੈਂ ਆਮ ਕਰਕੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਨਾਭਾ ਜੀਂਦ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਪਟਿਆਲਾ
ਪਾਸ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬੰਡਾਂ ਦੇ ਜੈਲਦਾਰ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਰੰਗੀਆਂ ਜੈਠੇ ਧੌਕੇ ਵਾਸਾਂ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਬਚਾਵੇ ਜੋ
ਹਰ ਦੋਜ ਸਾਡੇ ਉਤੇ ਜੁਲਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਘਟੋ ਘਟ ਸਾਡੇ ਮਕਦਮਿਆਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤਾਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ
ਤੇ ਇਨਸਾਫ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਹੁਣ ਵੀ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਜੋ ਤਸੀਲ ਧੂਰੀ ਵਿਚ
ਮਕਦਮਾ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਖਟੇ ਨਾ ਪੈ ਜਾਵੇ ਅਸੀਂ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਨੰਧਵਾਦੀ ਹੋਵਾਂਗੇ ਜੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਇਨਸਾਫ
ਕਰਨ ਵਿਚ ਦੇਰੀ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ॥ ਨਾਲ ਹੀ ਸਿੰਘੇ ਮੈਂ ਤੁਸਾਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ
ਖਾਲਸਾ ਬਰਾਦਰੀ ਦੇ ਬੰਡੇ ਹੋਠਾਂ ਇਕਠਿਆਂ ਹੋ ਜਾਵੋ ਅੰਦਰੋਂ ਵੱਟੇ ਵੱਟੇ ਬਰਕੜਿਆਂ ਵਿਚ ਪੈਕੇ ਕੌਮ ਨੂੰ ਖਤਮ
ਨਾ ਕਰੋ ਛੱਡੋ ਆਪਣੀ ਇਜਤ ਕੌਮ ਦੀ ਇਜਤ ਬਦੋਣ ਵਾਸਤੇ ਹੁਣ ਆਪਣੀ ਬੇ ਇਜਤੀ ਦਾ ਖਿਆਲ ਨਾ
ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਕੌਮ ਦੀ ਬੇ ਇਜਤੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਗਲ ਇਕੋ ਹੀ ਹੋ ਸਕੇਗੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸੋਫੀ ਹੀ ਇਜਤ
ਵੇਗੀ ਜਾਂ ਕੌਮ ਦੀ ਹੋ ਸਕੇਗੀ ਇਸ ਲਈ ਵਾਸਤਾ ਜੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਅਸੀਂ ਬੰਡੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਹਾਂ ਸਾਥੋਂ ਝਾੜੂ
ਫੇਰਨ ਦਾ ਹੰਮ ਲਵੋ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਵੋ ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੋ ਸਾਡੇ ਆਗੂ ਬਣੋ ਪਰ ਕੌਮ ਦਾ ਕੁਛ
ਬਣਾਵੋ ਯਾਦ ਰਖੋ ਜੋ ਹੋਧਰਤਾ ਦਾ ਕੁਖਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਗਲ ਗਲ ਤੇ ਬੇ ਅਸੂਲਾ ਲੜਾਈ ਲੜੇਗਾ ਉਹ ਮੈਂ
ਹੋਵਾਂ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੌਮ ਦਾ ਘਾਤੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕੌਮ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ

ਪੰਥ ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਹੈ। ਪੰਥ ਦੀ ਵਾਗ ਡੋਰ ਮੁਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪਾਸ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਸਾਡੀ ਖਾਤਰ
ਬਹੁਤ ਕੁਛ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਸੀਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਨਾਲ ਰਹੇ ਜੇਲਾਂ ਕਟੀਆਂ
ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਪਰ ਜਦ ਕੁਛ ਲੈਣਦਾ ਸਮਾਂ ਆਇਆ ਤਦੋਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਥੋਂ ਪੁਛ ਸਕਦਾ ਹਾਂ

116

(੮)

ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਤਨੇ ਨਾਲ ਰਹੇ ਮੇਰੇ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕੁਛ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਤਹਸੀਲ ਧੂਰੀ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਜਥੇ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਵਿਚੋਂ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਫੇਰ ਏਡੀਆ ਮੰਗਾਂ ਕੌਣ ਮੰਗੇਗਾ, ਖਾਲਸਾ ਬਰਾਦਰੀ ਪੰਜ ਬ ਅਤੇ ਮਾਲਵਾ ਨੇ ਪੰਜ ਛੇ ਸਾਲ ਸ੍ਰੋ: ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਏਡੀ ਬਹੁਤੀ ਕਰਕੇ ਮੰਗਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਜਥਿਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੀਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਵਿਗਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜਰੈਤਪੇਸ਼ਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਮਤੇ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ, ਏਥੇ ਹੀ ਬਸ ਨਹੀਂ ਪਿਛੋਂ ਜਿਹੇ ਵਜ਼ੀਰ ਆਜ਼ਮ ਸਾਹਿਬ ਪਟਿਆਲਾ ਪਾਸ ਜੋ ਅਕਾਲੀ ਜਥਾ ਰਿ: ਪਟਿਆਲਾ ਦਾ ਡੈਪੂਟੇਸ਼ਨ ਗਿਆ ਸੀ ਉਸ ਵਿਚ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਮੰਗਾਂ ਰਖੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਭਵਦਾਸੀਏ ਅਤੇ ਮਜਹਬੀ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਜਰੈਤ ਪੇਸ਼ਾ ਕਰਾਰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ ਵਿਗਾਰ ਸਿਸਟਮ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਵਜ਼ੀਰ ਆਜ਼ਮ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਗਾਰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਐਲਾਨ ਹੋ ਚੁਕੇ ਹਨ, ਮੇਰੇ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਗਲਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਵੀ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜਦ ਅਸੀਂ ਨਾਲ ਹੀ ਨਾ ਹੋਏ ਤਾਂ ਸੁਣੇਗਾ ਕੌਣ ਤੇ ਮੰਨੇਗਾ ਕੌਣ। ਇਸ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਸੁਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਨਾਲ ਰਲ ਜਾਵੋ ਤਾਂਕਿ ਮੰਗ ਮੰਗਣ ਵੇਲੇ ਸਾਡੀ ਸ੍ਰੋ: ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਜਾਂ ਸ੍ਰੋ: ਕਮੇਟੀ ਨਾ ਮੰਨੇ ਤਾਂ ਅਸੂਲ ਉਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਜਮਾਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਝਗੜੇ ਲੜੋ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੋ। ਪਰ ਪੰਥਕ ਸਵਾਲ ਉਤੇ ਨਾਲ ਰਹੋ।

ਖਾਲਸਾ ਬਰਾਦਰੀ

ਖਾਲਸਾ ਬਰਾਦਰੀ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖਾਲਸਾ ਬਰਾਦਰੀ ਮਾਲਵਾ ਨੇ ਤੁਹਾਡੀ ਕਾਫੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਿਛੇ ਜਿਹੇ ਕਮਾਂਡਰ ਇਨਚੀਫ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਸ: ਲਖਾਸਿੰਘ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਸਾਡੇ ਮਾਲਵੇ ਵਿਚੋਂ ਸ: ਚੰਦਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ: ਨਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਕਮਾਂਡਰ ਇਨਚੀਫ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸੁਣਕੇ ਪੂਰਿਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਯਕੀਨ ਵੀ ਦਿਵਾਇਆ ਸੀ। ਖਾਲਸਾ ਬਰਾਦਰੀ ਤੁਹਾਡੀ ਧਾਰਮਕ ਪੁਲੀਟੀਕਲ ਤੌਰ ਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਇਤਨੇ ਸਿਆਣੇ ਤੇ ਸਮਝਦਾਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਕੋਈ ਸਿਆਣਾ ਦਿਮਾਗ ਵੀ ਟਪਲੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਹੰਭਲਾ ਮਾਰਕੇ ਇਸ ਵਿਚ ਇਕਠੇ ਹੋ ਜਾਵੋ। ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਖਾਲਸਾ ਬਰਾਦਰੀ ਜਥੇ ਬਣਾ ਲਵੋ। ਕਿਸੇ ਭਰਾ ਦੇ ਕੰਡਾ ਦੁਭੇ ਤੇ ਪੀੜ ਤੁਸਾਨੂੰ ਹੋਵੇ। ਅਖ ਵਿਚ ਲਾਲੀ ਦੇ ਹੋਵੇ ਰੜਕ ਤੁਹਾਡੇ ਪਵੇ। ਫੇਰ ਜੇ ਕੌਮ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕਸੂਰਵਾਰ।

ਅੰਤ ਵਿਚ ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਥਾਂ ਜੁੜਕੇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸੁਭਾਇਮਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਥੇ ਆਸ ਰਖਦਾ ਹਾਂ ਮੇਰੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਕੇ ਇਸ ਤੇ ਤੁਰਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰੋਗੇ। ਅਰਜਾਂ ਕਰਦਿਆਂ ਕੋਈ ਮੇਰੇ ਪਾਸੋਂ ਗਲਤੀ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇ ਮੈਂ ਉਸ ਦੀ ਖਿਮਾਂ ਮੰਗਦਾ ਹਾਂ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ।

ਕਰਤਾਰ ਪ੍ਰੈਸ, ਮਲਵਈ ਬੁੰਗਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਛਪਿਆ।